

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет історії та філософії

Кафедра філософії

Дипломна робота

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

на тему: «**Філософія музики у творах Рея Бредбері**»

“The philosophy of music in the works of Ray Bradbury”

Виконала: студентка денної форми навчання

спеціальності 033 Філософія

Пучкова Анастасія Костянтинівна

Науковий керівник: к.філос.н., доц. Райхерт

К.В. _____

Рецензент: д.філос.н., проф. Шевцов С.П.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ 4 від 07.12.2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Голубович І.В.

(підпис)

Захищено на засіданні ЕК № 2

протокол № ____ від _____ 2020 р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)

Голова ЕК

_____

(підпис)

Голубович І.В.

Одеса - 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Філософія музики.....	8
1.1. Проблема розуміння музики у філософії музики.....	8
1.2. Музична онтологія.....	10
1.3. Проблема співвідношення музики та емоцій.....	14
1.4. Проблема інтерпретації музичного твору.....	20
1.5. Аксиологія музики.....	22
<i>Висновки до першого розділу.....</i>	<i>24</i>
Розділ 2. «Музичне» у творах Р. Бредбері на матеріалі «451 градус за Фаренгейтом».....	28
<i>Висновки до другого розділу.....</i>	<i>38</i>
Розділ 3. Соціальна філософія музики Р. Бредбері на прикладі «451 градус за Фаренгейтом».....	41
<i>Висновки до третього розділу.....</i>	<i>61</i>
Висновки.....	65
Список джерел та літератури.....	71

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасна філософія виказує певну цікавість до наукової фантастики. Це виявляється як у дослідженні науково-фантастичних творів зокрема та наукової фантастики в цілому, так у використанні науково-фантастичних творів як певного ресурсу та матеріалу в дослідженні проблем, які не пов'язані безпосередньо з науковою фантастикою.

Серед філософів певною популярністю користується творчість американського письменника-фантаста Рея Бредбері. Більше того, у філософській та соціально-гуманітарних галузях склалась ціла сфера досліджень творчості Рея Бредбері, яку можливо назвати «Ray Bradbury studies» («бредберізнавство»). Творчість Р. Бредбері є актуальною передусім завдяки класичній антиутопії «451° за Фаренгейтом». Наприклад, є низка робіт, у яких роман «451° за Фаренгейтом» розглядається крізь призму філософії Мішеля Фуко [18; 43; 56; 57; 88; 97]. Також у деяких дослідженнях використовується філософія Жана Бодріяра як методологічний інструмент інтерпретації антиутопії Р. Бредбері [18; 57; 101]. Зазвичай роботи, в яких використовуються стратегії дослідження М. Фуко та Ж. Бодріяра, спрямовані на розкриття соціальної критики «поліцейської держави», описаної Р. Бредбері в його антиутопії. Проте дослідників цікавить соціальна критика не лише феномену поліцейської держави, в якій владою здійснюється тотальний нагляд за громадянами, але також соціальна критика масової культури, через яку влада теж може здійснювати контроль над громадянами [2; 29; 71; 84]. Тим часом дослідження творчості Р. Бредбері не обмежується лише романом-антиутопією «451° за Фаренгейтом»; на думку дослідників, він здійснює соціальну критику в «Марсіанських хроніках» [49; 85] та інших оповіданнях [4; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

У межах «філософського бредберізнавства» ми пропонуємо звернутися до певної зацікавленості Р. Бредбері музикою. Ми помітили, що в творах автор багато уваги приділяє музиці: він використовує музичні тропи (наприклад, у романі «451 градус за Фаренгейтом» музичний програвач у Р. Бредбері уособлюється як електрична оса, яка ховається у рожевому гнізді, а її гудіння – як музика, яку відтворює програвач) або описує ситуації, в яких звучить музика чи її слухають (у тому ж самому романі «451 градус за Фаренгейтом» музику слухають через «черепашки», навушники). Це може свідчити – і це ми маємо підтвердити чи спростувати в нашій роботі – про те, що музика є невід’ємною складовою світів, які Р. Бредбері описує (чи створює) в своїх творах. Ми можемо піти далі та поставити питання про характерні риси філософії музики в творчості Р. Бредбері або про філософію музики Р. Бредбері взагалі.

Огляд джерел та літератури с теми дослідження. Майже не проводились дослідження щодо філософії музики у творчості Р. Бредбері, виключенням є стаття «Performing Spaces: Street Music and Public Territory» Майкла Байуотера, в якій автор вивчає взаємодію між «маргінальним» виконанням музики та «лімінальними» («пороговими») просторами. У контексті нашого дослідження М. Байуотер робить наступне зауваження: «For a fictionalized exploration of the carnival in twentieth-century small-town American society see Bradbury, *Something Wicked* – particularly the repeated use of music as subject and agent of liminality, both of time and of space» («Для художнього дослідження карнавалу в маленькому місті американського суспільства двадцятого століття см. Бредбері, *Something Wicked* – зокрема, неодноразове використання музики як суб’єкта та агента лімінальності, як часу, так і простору») [118, р. 108]. Але надалі ця тема не розробляється. Загалом, питання щодо наявності філософії музики у творах Р. Бредбері є новою темою дослідження, яка раніше не розроблялась.

Мета дослідження – виявити характерні риси філософії музики в творах Р. Бредбері.

Задля реалізації поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

1) *розглянути* основні теми та проблеми, якими переймається сучасна філософія музики як самостійна філософська дисципліна;

2) *вивчити* чим є філософія музики, як вона працює з тими чи іншими темами, якими способами вона розв'язує власні проблеми та чи може щось з цього стати у нагоді для нашого дослідження;

3) *виявити* наявність у текстах Бредбері музичних тропів та форми звертання автора до музики (філософії музики);

4) *розкрити* роль музичних тропів у конструюванні світів у творах Р. Бредбері на матеріалі роману «451 градус за Фаренгейтом»;

5) *виокремити* основні функції звертання до музики та використання музичних тропів у романі Бредбері «451 градус за Фаренгейтом»;

6) *співвіднести* музичні тропи у романі Бредбері з філософією музики, підкреслити основні риси такої філософії.

Об'єкт дослідження – твори Р. Бредбері.

Предмет дослідження – характерні риси філософії музики, представленої в творах Р. Бредбері.

Опис методологічних основ дослідження. У першому розділі на основі *аналізу* низки робіт з філософії музики ми виокремлюємо основні теми та проблеми сучасної філософії музики.

У другому розділі як методологічну основу ми використовуємо *теорію*

фантастики, запропоновану Р. Бредбері [17; 111]. А також використовуємо *герменевтику* для інтерпретації тексту Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом».

У третьому розділі ми використовуємо *критику культурних індустрій* Т. Адорно та М. Хоркхаймера, *концепцію культурних індустрій* Д. Хезмондалша, *інтерпретацію антиутопії* О. Хакслі «*Brave new world*», запропоновану Т. Адорно у збірнику «*Prisms*», та *концепції зближення критичної теорії з науковою фантастикою* Я. А. Фюзе, К. Фрідмана та К. В. Райхерта, який розглянув антиутопії Р. Бредбері як *своєрідні критичні теорії*.

Структура роботи обумовлена специфікою теми, метою та завданнями дослідження та складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку літератури.

Вступ складається з актуальності, огляду джерел та літератури з теми дослідження, мети дослідження, завдань дослідження, предмету та об'єкта дослідження, опису методологічних основ та структури роботи.

Перший розділ складається з 5 підрозділів: проблема розуміння музики у філософії музики; музична онтологія; проблема співвідношення музики та емоцій; проблема інтерпретації музичного твору; аксіологія музики, а також висновків до першого розділу.

У другому розділі розглядається інтерпретація тексту Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» та наводяться висновки до другого розділу.

У третьому розділі розглядається соціальна філософія музики у творі Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» та наводяться висновки до третього розділу.

У висновках ми наводимо основні ідеї, до яких ми прийшли, в результаті нашої роботи.

Список літератури налічує 119 найменувань, з яких 115 іноземними (англійською, німецькою та російською) мовами.

ВИСНОВКИ

В ході нашого дослідження ми прийшли до наступних висновків, які нам зручніше викладати за змістом роботи:

1. Філософію музики ми розуміємо як розкриття фундаментальних питань про природу і цінності музики, а також наш особистий музичний досвід. Розкриття природи музики передбачає питання щодо онтології музики (буттєвість музики), а цінність музики та її існування у нашому досвіді – питання про аксіологію музики.

Ми виходимо з досить широкого розуміння музики, як всього, що організовано звуком. Саме звук, його тональність, гармонія і лад (співвідношення звуків між собою та пауза між ними) складає матеріальну складову музики. Онтологічна складова музики в свою чергу складається з матеріального боку, а також з впливу музики на світ (переважно соціальний – окрему людину та суспільство, можливість впливу музики на неживий світ – так звану «музику сфер» та таке інше, ми в даній роботі не розглядаємо).

2. Для нас в даному дослідженні головним виступає саме аксіологічна сторона, і ми спираємося на погляди тих філософів, які вважають, що цінність музичного твору пов'язана з цінністю досвіду, який воно дає. Ми відзначаємо, що з цього приводу існує розбіг поглядів серед філософів: одні вважають, що музика ідеально підходить перш за все для вираження емоцій, вона дає нам катарсис і можливість взаємодії з композитором (Стівен Девіс), інші – що краще висловлює емоції людини образотворче мистецтво, воно ж дає нам той самий досвід (Алан Голдман).

Наш огляд дозволяє зробити висновок, що питання соціально-філософського і філософсько-антропологічного плану, тобто питання про

багатоаспектні відносини музики, суспільства і людини, нажаль залишаються поза проблематики філософії музики, хоча вони широко представлені у теоретичних творах музикознавців та публіцистиці.

Ми виходимо з того, що музика здатна висловити те, що складно зробити за допомогою природної мови або письма, зокрема за допомогою літератури. Вплив звучання на нервову систему людини, змушує її відчувати ті чи інші емоції, проживати досвід, якого у неї, можливо, раніше не було. І ось якраз цій особливості музики як «мови емоцій» ми вважаємо за необхідне приділити увагу на матеріалі роману-антиутопії Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом». Наприклад, для нас найцікавішим є те, як «музичне» (ясно, що в сенсі іносказання) вбудовується в мову того чи іншого художнього твору та яку функцію воно там виконує. З цього погляду, «музичне» в рамках нашого дослідження виступає як філософська категорія, гранично широка за обсягом поняття, яке охоплює все, що так чи інакше пов'язане з музикою і її виробництвом, а також з їх вираженням, в тому числі за допомогою природної мови.

3. Для Р. Бредбері наукова фантастика є логічною або математичною проекцією майбутнього. Тобто в світах (футуристичних світах) Р. Бредбері дії відбуваються в майбутньому, але ґрунтується автор на існуючому світі. Р. Бредбері здійснює моделювання психологічних і соціальних процесів в своїх творах, тільки його моделювання здійснюється не засобами суворої формальної логіки, науки або філософії, а художніми засобами. «Фантастичні» світи Р. Бредбері – це продовження нашого світу, можливі варіанти розвитку нашого світу. Таким чином, світи, описувані в творах Р. Бредбері, набувають *онтологічного виміру*. І музика часто є частиною цього онтологічного виміру.

Ми можемо сказати, що музика, звук, а також їх відсутність або тиша – на чому автор робить часто акцент, служать важливими компонентами побудови

нової дійсності автора і передачі емоційного стану. Також письменник використовує для цього різні літературні прийоми. Найчастіше цими прийомами виступають порівняння і метафори, особливо уособлення. Тут ці прийоми виконують не лише риторичну функцію, а також *естетичну*, тому що вони задіяні у передачі емоцій персонажів. Естетика у Р. Бредбері є нерозривно пов'язаною з онтологією.

Світи, описувані в творах Р. Бредбері, набувають онтологічний вимір через художні засоби їх створення. Музика, як ми намагались продемонструвати, один з найважливіших засобів онтологічного виміру майбутнього світу у цього автора.

4. В романі «451 градус за Фаренгейтом» дослідження майбутнього Р. Бредбері набуває форми критичної теорії (в широкому значенні). В цьому він значним чином спирається на «критичну теорію», яка була створена в 1930-х роках представниками Франкфуртської школи. Р. Бредбері, як філософ-фантаст, може бути розглянутий як представник критичної теорії як інтелектуальної індустрії. Особливо яскраво це виражено у роботі «451 градус за Фаренгейтом».

5. Р. Бредбері в своїй роботі «451 градус за Фаренгейтом» створює щось на зразок власної критичної теорії. Він бере окремо взяті капіталістичну країну (США) і показує, до чого може призвести поява і поширення культур-індустрії (термін Т. Адорно та М. Хоркхаймера) у суспільстві. У його роботі культур-індустрія з'являється «природним шляхом», за допомогою створення масштабного виробництва речей і продукції. Р. Бредбері показує, що масовість веде до «уречевлення» людської особистості та її деградації. Р. Бредбері показує, що поширення масової культури може привести до стандартизації людського існування.

Р. Бредбері велику увагу приділяє музиці і різного роду звукам в своєму романі для опису того, що відбувається. Автор показує розвиток музичної

індустрії в романі «451 градус за Фаренгейтом». І ми прийшли до висновку, що вся музична індустрія стає абстрактною: пісні беззмістовні, не несуть смислового навантаження; так звана «музика» – це найчастіше просто набір звуків і різних шумів, які не мають тональностей; музику можна сприймати за допомогою «черепашок» і за допомогою «музичної стіни, на якій біжать кольорові візерунки» – відеоматеріали часто доповнюються аудіоматеріалами. Музика дуже часто виступає в якості розваги або відволікання від проблем, переживань і т. д. Тому в собі вона не несе глибокого сенсу, вона є абстрактною і безпредметною. Ми приходимо до висновку, що Р. Бредбері в своєму романі показує, що музика (високе мистецтво) перетворюється в культур-індустрію, яка поступово зводить людське існування до предметів і деградації суспільства в цілому. Все це дає нам можливість говорити про *«соціальну філософію музики»* в творах Р. Бредбері.

6. За допомогою звертання до ідей таких дослідників як Карл Фрідман (соціальна критичність наукової фантастики властива утопіям), Д. Хезмондалш (теорія комодифікація, трансформації предметів і послуг в товар), а також К. В. Райхерт (керівник цієї роботи, якому ми особливо вдячні за розширення терміну Д. Хезмондалша «культурні індустрії») та деяких інших нам вдається прийти до висновків щодо співвідношення музичних тропів у романі Бредбері з філософією музики.

Виявлені характерні риси філософії музики Р. Бредбері вказують на те, що його філософія музики відрізняється від сучасної філософії музики. Сучасна філософія музики зосереджена на вивченні фундаментальних питань про природу і цінності музики та про наш музичний досвід. В основному ці питання торкаються онтології музики (буттєвість музики), аксіології музики (цінність музики) й естетики музики (відношення між музикою та людськими емоціями). Філософія музики Р. Бредбері – це не про природу та цінність музики та не про музичний досвід; це про те, як музичне використовується в художній літературі

для вирішення певних завдань (у Р. Бредбері це – естетичне (передати емоції через музичні тропи) й онтологічне (змоделювати світ за допомогою музичних тропів), а також про те, чим музика постає в умовах суспільства споживання та культурних індустрій (це – соціальна філософія музики).

Як вже було зазначено, в романі Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» музика постає у двох головних формах або іпостасях: з одного боку, як «культурний продукт», що забезпечує існування людини масової культури, спрощеної, передбаченої, обмеженої та залежної від індустріального виробництва, а з іншого, як носій культури, як форма існування справжньої культури, як основи для розвитку індивідуальної свідомості, яка протистоїть суспільству, позбавленому розвитку та справжнього буття. «Універсалізація» і спрощення всього, веде до «уречевлення» людини, тобто зведенню людської особистості до існування і просто споживчому відношенню (перетворення людини на «річ»).

Все це, на наш погляд дозволяє зробити висновок, що в романі Р. Бредбері наявна певна філософія музики, яка постає як інструмент вимірювання позитивного або негативного існування суспільства як майбутнього, так і – передусім – сучасного. У романі Р. Бредбері поширення масової культури призводить до стандартизації людського існування. Музика, таким чином набуває онтологічного виміру: вона визначає людину і створює її онтологічні виміри існування. Інша риса, яку ми також визначаємо у нашому дослідженні – це тісний зв'язок музики з економікою, бо така музика є породженням саме індустріального світу та індустріального суспільства.

Зроблені висновки дозволяють досягти головної мети нашого дослідження – виявити характерні риси філософії музики в творах Р. Бредбері. Основні риси філософії музики цього автора – це небезпека індустріального перетворення музики на індустріальний продукт, бо музика містить в собі

онтологічний та аксіологічний виміри, які здатні здійснити вагомий вплив на існування суспільства. Зрозуміло, музика – лише одна з багатьох складових культури, але це невід’ємна складова. Онтологічний вимір – це здатність музики як мистецтва в цілому перетворювати людину і світ, а аксіологічний вимір визначає напрямок, в якому це перетворення здійснюється.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Брэдбери Р. 451 градус по Фаренгейту, 1966. URL: http://loveread.ec/read_book.php?id=2039&p=1 (дата обращения: 14.11.2020).
2. Гришкова Л. В. Конфликт цивилизации и культуры в романе Р. Брэдбери «Fahrenheit 451» // Универсальное и культурно-специфичное в языках и литературах / отв. ред. Д. В. Портнягин. Курган: Курганский государственный университет, 2012. С. 11-17.
3. Дианова В. М. Критическая теория М. Хоркхаймера и Т. Адорно // Дианова В. М. История культурологии. URL: https://studme.org/1494080711933/kulturologiya/kriticheskaya_teoriya_horkkhaymera_adorno#google_vignette (дата обращения: 14.11.2020).
4. Духанина О. Ю. Концепция человека в новеллах Р. Брэдбери // Территория науки, 2018. № 2. С. 26-32.
5. Ермолова М. В. Опредеичивание как маркер дегуманизации в рассказах Рэя Брэдбери / М. В. Ермолова // Актуальные проблемы теории и методологии науки о языке. СПб.: Ленинградский государственный университет им. А.С. Пушкина, 2014. С. 124-132.
6. Козубенко Л. М. Загальнолюдська парадигма малої прозі Рея Бредбері // Теоретична і дидактична філологія. Серія: Філологія (літературознавство, мовознавство), 2016. № 23. С. 90-97.
7. Комков О. «Культуриндустрия» Адорно и Хоркхаймера: всё не то, чем кажется // Моноклер. URL: <https://monocler.ru/kulturindustriya-adrno-i-horkkhaymera/> (дата обращения: 14.11.2020).
8. Макарова А., Бочкарева Н.С. Тема технического прогресса в рассказе Р. Брэдбери «Вельд» // Мировая литература в контексте культуры, 2008. № 3. С. 166-168.
9. Михайлин І. Л. Відповідь Рея Бредбері на запити інформаційного

суспільства // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціальні комунікації, 2016. № 9. С. 27-33.

10. Неретина С.С. ТРОПЫ // Новая философская энциклопедия. URL: <https://iphlib.ru/library/collection/newphilenc/document/HASH8a533699622572075c348a> (дата обращения: 14.11.2020).

11. Основные идеи и этапы развития критической теории общества Хоркхаймера, Адорно, Маркузе // История философии: Запад-Россия-Восток (книга четвёртая. Философия XX в.). URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000197/st074.shtml> (дата обращения: 14.11.2020).

12. Райхерт К. «Критична теорія» Рея Бредбері в романі «451 градус за Фаренгейтом» // Вісник Львівського Університету. Львів, 2020. № 29. С. 139-146.

13. Сибирцева Е. И. Мир людей и мир машин в рассказах Рэя Брэдбери // Вестник КРАУНЦ. Гуманитарные науки, 2014. № 1. С. 62-66.

14. Тарсенко И. В. Добро и зло в философских фантазиях Р. Брэдбери // Література в контексті культури, 2009. № 19. С. 303-308.

15. Теодор Адорно: негативная диалектика // Гуманитарный портал. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/5512> (дата обращения: 14.11.2020).

16. Хезмондалш Д. Культурные индустрии. М.: Издательский дом Высшей школы экономики, 2018. 457 с.

17. A Talk with Mr. Ray Bradbury: Interviewed by Harvey Breit // New York Times, 1951. P. 182.

18. Abootalebi H. The Omnipresence of Television and the Ascendancy of Surveillance/Sousveillance in Ray Bradbury's *Fahrenheit 451* // k@ta: a Biannual Publication on the Study of Language and Literature, 2017. No 1. P. 8-14.

19. Adorno T.W. Aldous Huxley and Utopia // Prisms. Cambridge, MA: MIT Press. 1997. Pp. 95–118.

20. Alperson P. On Musical Improvisation // Journal of Aesthetics and Art Criticism, 1984. № 43(1). Pp. 17-29.
21. Art shouldn't be weaponized: атональная музыка и её влияние на мозг // Катакульт. URL: <https://katacult.com/art-shouldnt-be-weaponised-atonalnaia-muzyka-i-ieio-vliianiie-na-mozg> (дата обращения: 14.11.2019).
22. Brown, Lee B. Do Higher-Order Music Ontologies Rest on a Mistake? // British Journal of Aesthetics, 2011. № 51(2). Pp.84-169.
23. Brown Lee B. Musical Works, Improvisation, and the Principle of Continuity // Journal of Aesthetics and Art Criticism, 1996. № 54(4). Pp. 353-369.
24. Budd M. Music and the Emotions: The Philosophical Theories. London: Routledge & Kegan Paul, 1985. 204 p.
25. Budd M. Understanding Music // Proceedings of the Aristotelian Society (Supplement), 1985. № 59(1). Pp. 48-233.
26. Budd M. Values of Art: Pictures, Poetry and Music. London: Penguin, 1995. 224 p.
27. Cameron Ross P. There Are No Things That Are Musical Works // British Journal of Aesthetics, 2008. № 48(3). Pp. 295-314.
28. Collingwood R.G. The Principles of Art. Oxford: Oxford University Press, 1938. 347 p.
29. Connor G. Spelunking with Ray Bradbury: The Allegory of the Cave in *Fahrenheit 451* // Extrapolation, 2004. No 4. Pp. 408-418.
30. Cooke D. The Language of Music. Oxford: Oxford University Press, 1959. 304 p.
31. Cox Renée A Defense of Musical Idealism // British Journal of Aesthetics, 1986. No 26(2). Pp. 133-142.
32. Cray Wesley D., Matheson C. A Return to Musical Idealism // Australasian Journal of Philosophy, 2017. No 4. Pp. 702-715.
33. Currie G. An Ontology of Art. New York: St. Martin's Press, 1989. 143 p.

34. Davies D. *Art as Performance*. Malden: Blackwell, 2004. 290 p.
35. Davies S. *The Evaluation of Music // What is Music?: An Introduction to the Philosophy of Music*. New York: Haven, 1987. Pp. 305-325.
36. Davies S. *Musical Meaning and Expression*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1994. 417 p
37. Davies S. *Musical Works and Performances: A Philosophical Exploration*. Oxford: Oxford University Press, 2001. 384 p.
38. Davies S. *Artistic Expression and the Hard Case of Pure Music // Contemporary Debates in Aesthetics and the Philosophy of Arts*. Oxford: Blackwell Publishing, 2006. Pp. 91-179.
39. Davies S. *Musical Understandings // Davies S. Musical Understandings: And Other Essays on the Philosophy of Music*. Oxford: Oxford University Press, 2011. Pp. 88-129.
40. De Clercq R. *Melody and Metaphorical Movement // British Journal of Aesthetics*, 2007. No 47(2). Pp. 156-168.
41. Dodd J. *Upholding Standards: A Realist Ontology of Standard Form Jazz // Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 2014. No 72(3). Pp. 277-290.
42. Dodd J. *Works of Music: An Essay in Ontology*. Oxford: Oxford University Press, 2007. 304 p.
43. Filler J. *Ascending from the Ashes: Images of Plato in Bradbury's Fahrenheit 451 // Philosophy and Literature*, 2004. No 2. Pp. 528-548.
44. Freedman C. *Science Fiction and Critical Theory // Science Fiction Studies*, 1987. Vol. 14. No. 2. Pp. 180-200.
45. Fuhse J.A. *Das Andere der Gesellschaft – Science-Fiction als Kritische Theorie // Soziale Welt*, 2003. No 3. S. 223-239.
46. Goldman A. *The Value of Music // Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 1992. No 50(1). Pp. 35-44.
47. Gould C., Keaton K. *The Essential Role of Improvisation in Musical*

- Performance // *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 2000. 58(2). Pp. 143-148.
48. Gracyk T. *Rhythm and Noise: An Aesthetics of Rock*. Durham, NC: Duke University Press, 1996. 304 p.
49. Grimsley J. "The Martian Chronicles": A Provocative Study // *The English Journal*, 1970. No 9. Pp. 1239-1242.
50. Hagberg G. L. *Improvisation: Jazz Improvisation* // *Encyclopedia of Aesthetics*. New York: Oxford University Press, 1998. Pp. 82-479.
51. Hagberg G. L. *On Representing Jazz: An Art Form in Need of Understanding* // *Philosophy and Literature*, 2002. No 26(1). Pp. 98-188.
52. Hamilton A. *Aesthetics and Music*. New York: Continuum, 2007. 258 p.
53. Hanslick E. *On the Musically Beautiful: A Contribution towards the Revision of the Aesthetics of Music*. Indianapolis: Hackett Publishing Company, 1986. 151 p.
54. Higgins K. M. *The Music of Our Lives*. Philadelphia: Temple University Press, 1991. 262 p.
55. Jackendoff R. *Music and Language* // *The Routledge Companion to Philosophy and Music* / ed. T. Gracyk & A. Kania. New York: Routledge, 2011. Pp. 12-101.
56. Joodaki A. H. *Supervision without Vision: Post-Foucauldian Surveillance in Ray Bradbury's Fahrenheit 451* // *The IUP Journal of English Studies*, 2015.No 4. Pp. 7-18.
57. Joodaki A. H. *The Ubiquitous Effect of Television and Dominant Surveillance in Ray Bradbury's Fahrenheit 451* // *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 2015. No 3. Pp. 223-230.
58. Kania A. *An Imaginative Theory of Musical Space and Movement* // *British Journal of Aesthetics*, 2015. No 55(2). Pp. 72-157.
59. Kania A. *Definition* // *The Routledge Companion to Philosophy and Music* / ed. T. Gracyk & A. Kania. New York: Routledge, 2011. Pp. 1-13.
60. Kania A. *Silent Music* // *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 2010. No 68(4). Pp. 53-343.

61. Kania A. The Methodology of Musical Ontology: Descriptivism and Its Implications // *British Journal of Aesthetics*, 2008. No 48(4). Pp. 44-426.
62. Kania A. The Philosophy of Music // *Stanford Encyclopedia of Philosophy*. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/music/> (accessed 06.12.2020).
63. Kivy P. Feeling the Musical Emotions // *British Journal of Aesthetics*, 1999. No 39(1). Pp. 1-13.
64. Kivy P. *Introduction to a Philosophy of Music*. Oxford: Oxford University Press, 2002. 304 p.
65. Kivy P. *Music Alone: Philosophical Reflections on the Purely Musical Experience*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1990. 240 p.
66. Kivy P. *Musical Meaning and Expression*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1994. 400 p.
67. Kivy P. *Orchestrating Platonism // Aesthetic Distinction: Essays Presented to Göran Hermerén on His 50th Birthday*. Lund: Lund University Press, 1988. Pp. 42-55.
68. Kivy P. *Philosophies of Arts: An Essay in Differences*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 256 p.
69. Kivy P. *Platonism in Music: A Kind of Defense // Grazer Philosophische Studien*, 1983. No19(1). Pp. 109-129.
70. Kivy P. *The Fine Art of Repetition: Essays in the Philosophy of Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993. 384 p.
71. Lee S. To Be Shocked to Life Again: Ray Bradbury's *Fahrenheit 451* // *The Explicator*, 2014. No 2. Pp. 142-145.
72. Lerdahl F., Jackendoff R. S. *A Generative Theory of Tonal Music*. Cambridge, MA: MIT Press, 1983. 384 p.
73. Letts P. Against Kania's Fictionalism about Musical Works // *British Journal of Aesthetics*, 2015. No 55(2). Pp. 24-209.
74. Levinson J. Music and Negative Emotion // *Pacific Philosophical Quarterly*, 1982. No 4. Pp. 35-306.

75. Levinson J. *The Concept of Music* // Levinson J. *Music, Art, and Metaphysics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1990. Pp. 78-267.
76. Levinson J. *Authentic Performance and Performance Means* // Levinson J. *Music, Art, and Metaphysics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1990. Pp. 393-408.
77. Levinson J. *Musical Literacy* // *The Journal of Aesthetic Education*, 1990. No 24(1). Pp. 17-30.
78. Levinson J. *Music, Art, and Metaphysics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1990. 440 p.
79. Levinson J. *Performative vs Critical Interpretation in Music* // *The Interpretation of Music*. Oxford: Clarendon Press, 1993. Pp. 33-60.
80. Levinson J. *Musical Expressiveness* // Levinson J. *The pleasures of aesthetics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1996. Pp. 90-125.
81. Mag Uidhir Ch. *Art and Abstract Objects*. Oxford: Oxford University Press, 2013. 320 p.
82. Matravers D. *Art and Emotion*. Oxford: Clarendon, 1998. 236 p.
83. Matravers D. *Arousal Theories* // 81. *The Routledge Companion to Philosophy and Music* / ed. T. Gracyk & A. Kania. New York: Routledge, 2011. Pp. 22-212.
84. Mcgiveron R. O. What "Carried the Trick"? Mass Exploitation and the Decline of Thought in Ray Bradbury's *Fahrenheit 451* // *Extrapolation*, 1996. No 3. Pp. 245-256.
85. Mulcher W. *Being Martian: Spatiotemporal Self in Ray Bradbury's The Martian Chronicles* // *Extrapolation*, 2002. No 2. Pp. 171-187.
86. Predelli S. *Against Musical Platonism* // *British Journal of Aesthetics*, 1995. No 35(4). Pp. 50-338.
87. Predelli S. *Ontologese and Musical Nihilism* // *British Journal of Aesthetic*, 2009. No 49(2). Pp. 83-179.
88. Pundir A. *A Foucauldian Study of Power Structures in Fahrenheit 451* //

Literary Herald, 2017. No 3. Pp. 174-178.

89. Radford C. Muddy Waters // Journal of Aesthetics and Art Criticism, 1991. No 49(3). Pp. 52-247.
90. Reti R. Tonality, atonality, pantonality. London: Greenwood Press, 1978. 166 p.
91. Ridley A. Music, Value and the Passions. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1995. 199 p.
92. Ridley A. Persona, Sometimes Grata: On the Appreciation of Expressive Music // Philosophers on Music: Experience, Meaning and Work. Oxford: Oxford University Press, 2007. Pp. 46-130.
93. Ridley A. The Philosophy of Music: Theme and Variations. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2004. 192 p.
94. Robinson J. Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music, and Art. Oxford: Oxford University Press, 2005. 516 p.
95. Robinson J. The Expression and Arousal of Emotion in Music // Journal of Aesthetics and Art Criticism, 1994. No 52(1). Pp. 13-22.
96. Rohrbaugh G. Artworks as Historical Individuals // European Journal of Philosophy, 2003. No11(2). Pp. 177-205.
97. Saad M., Reshi A. H. Doll Melts of Its Own Heat: A Foucauldian Study of Power Structures in Fahrenheit 451 // International Journal of Innovative Research and Studies, 2014. No 10. Pp. 2-8.
98. Sartre J.-P. The Psychology of Imagination (L'imaginaire). New York, NY: Philosophical Library, 1948. 282 p.
99. Scruton R. The Aesthetics of Music. Oxford: Oxford University Press, 1997. 554 p.
100. Scruton R. The Aesthetic Understanding: Essays in the Philosophy of Art and Culture. Manchester: Carcanet Press, 1983. 286 p.
101. Seed D. The Flight from the Good Life: *Fahrenheit 451* in the Context of Postwar American Dystopias // Journal of American Studies, 1994. No 2. Pp. 225-

240.

102. Sharpe R.A. *Music and Humanism: An Essay in the Aesthetics of Music*. Oxford: Oxford University Press, 2000. 240 p.
103. Sharpe R.A. Review of Peter Kivy, *The Corded Shell* // *British Journal of Aesthetics*, 1982. No 22(1). Pp. 2-81.
104. Stecker R. *Methodological Questions about the Ontology of Music* // *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 2009. No 67(4). Pp. 86-375.
105. Stecker Robert *Value in Art* // *The Oxford Handbook of Aesthetics*. Oxford: Oxford University Press, 2003. Pp. 24-307.
106. Sterritt D. *Revision, Prevision, and the Aura of Improvisatory Art* // *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 2000. No 58(2). 72-163.
107. *The Routledge Companion to Philosophy and Music* / ed. T. Gracyk & A. Kania. New York: Routledge, 2011. 680 p.
108. Urmson J.O. *Representation in Music* // *Philosophy and the Arts*. London: Palgrave, 1973. Pp. 46-132.
109. Valone J. J. *Musical Improvisation as Interpretive Activity* // *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 1985. No 44(2). Pp. 4-193.
110. Walton K. L. *Mimesis as Make-Believe: On the Foundations of the Representational Arts*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1990. 480 p.
111. Weller S. *Listen to the Echoes: The Ray Bradbury Interviews*. New York: Melville House, 2010. P. 240.
112. Wolterstorff N. *The Work of Making a Work of Music* // *What is Music?: An Introduction to the Philosophy of Music*. New York: Haven, 1987. Pp. 29-101.
113. Young J. O. *Critique of Pure Music*. Oxford: Oxford University Press, 2014. 208 p.
114. Young J. O. *The Concept of Authentic Performance* // *British Journal of Aesthetics*, 1988. No 28(3). Pp. 38-228.
115. Young J. O., Carl Matheson C. *The Metaphysics of Jazz* // *Journal of*

Aesthetics and Art Criticism, 2000. No 58(2). Pp. 34-125.

116. Zangwill N. Against Emotion: Hanslick Was Right About Music // British Journal of Aesthetics, 2004. No 44(1). Pp. 29-43.

117. Zangwill N. Music, Metaphor, and Emotion // Journal of Aesthetics and Art Criticism, 2007. No 65(4). Pp. 391-400.

118. Bywater M. Performing Spaces: Street Music and Public Territory // Twentieth-Century Music, 2007. No1. Pp. 97-120.

119. Найдорф М. І. Структуруючі моделі самоорганізації Суспільства (на матеріалі Музичної комунікації): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеню кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії. Одеса: Південноукраїнській державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 1996. 19 с.